

Handreiking Begeleidingscommissie GKV en NGK

Steunpunt Kerkenwerk

September 2019

Wat doet een BEGELEIDINGS-COMMISSIE?

De begeleidingscommissie begeleidt en ondersteunt de predikant (en zijn gezin) in de periode dat hij binnen de kerkelijke gemeente woont en werkt. De begeleidingscommissie is de plek van vertrouwen voor de predikant. De commissie reflecteert periodiek met de predikant op de loopbaan en de uitdagingen in het dagelijkse werk.

reflecteert

met de predikant op competenties en leerdoelen. De commissie helpt de predikant om zijn professionaliteit te blijven ontwikkelen.

Mijn werkdruk is te hoog!

luistert

naar de ervaringen en vragen van de predikant. De begeleidingscommissie is een plek van vertrouwen en gesprek voor de predikant en zijn gezin.

Ik wil beter leren preken!

bestaat uit

drie personen, waaronder geen kerkenraadsleden. In de commissie zitten zowel een man als een vrouw. De predikant kan personen aandragen.

Wij voelen ons eenzaam!

GESPREKSONDERWERPEN: Verwachtingen

ondersteunt de predikant bij zijn samenwerking met de kerkenraad en hun wederzijdse verwachtingen.

Competenties

creëert met de predikant inzicht op welke punten hij scholing kan inzetten.

Werkklimaat

helpt de predikant bij het creëren van een aangenaam werk- en leefklimaat.

Communicatie

waakt over het bestaan van open communicatie en een goede sfeer.

Vertrouwen

geeft ruimte voor het bespreken van zaken van persoonlijke en vertrouwelijke aard.

Meer weten? Lees onze handreiking Begeleidingscommissie op:

Kerkelijk
Personeelsbeleid

www.kerkelijkpersoneelsbeleid.nl

Steunpunt
Kerkenwerk

www.steunpuntkerkenwerk.nl

Inleiding

Steunpunt Kerkenwerk adviseert in deze handreiking over het instellen van een begeleidingscommissie voor de predikant¹ en de kerkelijk werker. De handreiking is geschreven voor begeleidingscommissies van de predikant, maar de handreiking en beschreven werkwijze is op dezelfde manier van toepassing op een begeleidingscommissie voor de kerkelijk werker.

De begeleidingscommissie valt onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad. Daar waar van predikant wordt gesproken dient u ook te lezen: predikante.

Wanneer u graag praktische ondersteuning wilt voor uw begeleidingscommissie, kies dan voor een [Training Begeleidingscommissie](#) die SKW aanbiedt. Daarnaast kunt u voor advies of vragen altijd contact opnemen. SKW adviseert u graag.

Deze handreiking is een groeimodel. Opmerkingen en aanvullingen zijn van harte welkom.

Steunpunt Kerkenwerk is bereikbaar via info@steunpuntkerkenwerk.nl en 038-4270455. Meer informatie vindt u op www.steunpuntkerkenwerk.nl.

---

¹ In de GKV wordt in de Materiële Regelingen Predikanten onder Hoofdstuk IV: "Persoonlijke ontwikkeling en studieverlof" de instelling van een begeleidingscommissie beschreven. In NGK is de instelling van een begeleidingscommissie nieuw, deze is nog niet geborgd in bestaande regelingen.

Inhoudsopgave

Infographic.....	2
Inleiding	3
Inhoudsopgave	4
1. Doelstelling	5
2. Plaats van de begeleidingscommissie binnen de gemeente	5
3. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de begeleidingscommissie ..	5
4. Taken van de kerkenraad bij begeleiding predikant	5
5. Taken en verantwoordelijkheden van de predikant of kerkelijk werker	5
6. Samenstelling	6
7. Werkwijze	6
8. Rapportage	6
BIJLAGE 1: Nuttige verwijzingen bij begeleiding van de predikant of kerkelijk werker	7
BIJLAGE 2: Competentieprofiel Begeleidingscommissieleden	8

1. Doelstelling

De begeleidingscommissie begeleidt en ondersteunt de predikant (en zijn gezin) in de periode dat hij binnen de kerkelijke gemeente woont en werkt. De begeleidingscommissie is de plek van vertrouwen voor de predikant. De commissie reflecteert met de predikant op de loopbaan en de uitdagingen in het dagelijkse werk.

2. Plaats van de begeleidingscommissie binnen de gemeente

De begeleidingscommissie voert haar taken uit in opdracht van de kerkenraad. De begeleidingscommissie rapporteert echter niet inhoudelijk aan de kerkenraad vanwege het vertrouwelijke karakter van de inhoud. Wel rapporteert de begeleidingscommissie over het proces en de frequentie van ontmoetingen. De commissieleden en predikant of kerkelijk werker evalueren samen om te beoordelen of de commissie goed functioneert.

3. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de begeleidingscommissie

- 3.1. Ruimte geven voor het bespreken van persoonlijke en vertrouwelijke onderwerpen.
- 3.2. Begeleiden en adviseren van de predikant of kerkelijk werker bij het ontwikkelen van zijn competenties en talenten.
- 3.3. Bevorderen van een positief werk- en leefklimaat.
- 3.4. Bewaken dat beschikbare HR instrumenten worden toegepast zoals het evaluatiegesprek, opleiding of coaching.
- 3.5. Met de predikant of kerkelijk werker monitoren van de opvolging van punten uit het evaluatiegesprek.
- 3.6. Begeleiden van de predikant bij vertrek naar een andere gemeente, bij emeritering of vertrek anderszins.
- 3.7. Adviseren van de predikant of kerkelijk werker bij communicatie naar de gemeente.
- 3.8. Samen met de predikant werken aan vitaliteit in zijn beroep. Meer informatie vindt u in de [Handreiking Vitaliteit](#).

4. Taken van de kerkenraad bij begeleiding predikant

- 4.1. Afspraken maken met de predikant of kerkelijk werker over het takenpakket en wederzijdse verwachtingen.
- 4.2. Voeren van een jaarlijks evaluatiegesprek met de predikant of functioneringsgesprek met de kerkelijk werker. Voor meer informatie zie [Handreiking Evaluatiegesprek](#) voor de predikant, en [Handreiking Functioneringsgesprek](#) voor de kerkelijk werker.
- 4.3. Optreden als contactpersoon voor SKW bij ziekmelding of arbeidsongeschiktheid van de predikant. Zie voor meer informatie de [Handreiking Verzuim](#). In januari 2020 wordt de handreiking Verzuim voor NGK-predikanten gepubliceerd.

5. Taken en verantwoordelijkheden van de predikant of kerkelijk werker

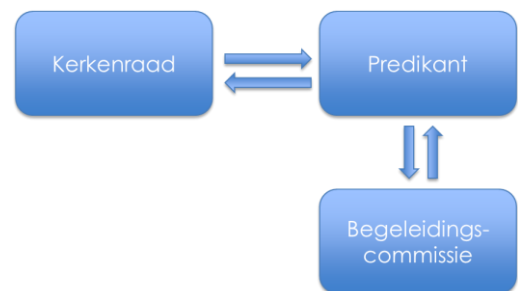
- 5.1. Aanspraak maken op het recht op beschikbare HR instrumenten zoals evaluatiegesprek, opleiding en begeleidingscommissie, supervisie en coaching.
- 5.2. Blijvend ontwikkelen van competenties en talenten door opleiding en reflectie.
- 5.3. Bij persoonlijke, professionele of intermenselijke onderwerpen advies vragen van begeleidingscommissie.

6. Samenstelling

- 6.1. De kerkenraad zorgt er in samenspraak met de predikant of kerkelijk werker voor dat er bij aanstelling van de predikant een begeleidingscommissie gestart wordt.
- 6.2. De begeleidingscommissie bestaat uit drie personen, waaronder geen kerkenraadsleden. In de commissie zitten zowel een man als een vrouw. Ook iemand van buiten de gemeente is lid van de begeleidingscommissie.
- 6.3. Als er twee gemeenten zijn met één predikant zal er, bij voorkeur, één begeleidingscommissie zijn, die uitgebreid wordt met een gemeentelid uit de tweede gemeente.
- 6.4. Bij één gemeente met twee of meer predikanten, of een predikant én een kerkelijk werker, wordt er per betaalde werker een begeleidingscommissie ingesteld.
- 6.5. Kleine gemeentes kunnen ervoor kiezen om één begeleidingscommissie te vormen voor meerdere predikanten uit naburige gemeentes. Eén van de leden moet wel uit de gemeente van de predikant komen.
- 6.6. Leden van de begeleidingscommissie beschikken over goede communicatieve vaardigheden en zijn in staat een professionele invulling te geven aan hun taken en verantwoordelijkheden.

7. Werkwijze

De begeleidingscommissie is dienstbaar aan de predikant. De begeleidingscommissie respecteert de afspraken tussen kerkenraad en predikant. Leden van de begeleidingscommissie hebben geheimhoudingsplicht over alle vertrouwelijk zaken die hen ter kennis komen, tenzij de predikant het noodzakelijk of wenselijk vindt hier een uitzondering op te maken.

8. Rapportage

- 8.1. De begeleidingscommissie rapporteert niet inhoudelijk aan de kerkenraad over de gesprekken met de predikant.
- 8.2. De begeleidingscommissie kan verslagen maken voor intern gebruik, deze worden niet verspreid buiten de predikant en begeleidingscommissie.
- 8.3. De predikant bespreekt met de kerkenraad of de begeleidingscommissie op een vruchtbare manier functioneert.

BIJLAGE 1: Nuttige verwijzingen bij begeleiding van de predikant of kerkelijk werker

Steunpunt Kerkenwerk adviseert u graag over de begeleiding van de predikant of kerkelijk werker. Op de website leest u veel belangrijke informatie over kerkelijk personeelsbeleid. Hieronder vindt u een overzicht van de belangrijkste links en documenten.

B1.1 Werkomgeving

Het evaluatiegesprek

Minimaal één keer per jaar is er een evaluatiegesprek tussen kerkenraad en predikant. Kijk voor meer informatie in de [Handreiking Evaluatiegesprek](#).

Het functioneringsgesprek

Minimaal één keer per jaar voert de kerkenraad als werkgever een functioneringsgesprek met de kerkelijk werker. Kijk voor meer informatie in de [Handreiking Functioneringsgesprek](#).

Begeleiding Kerkenwerk (BKW)

Begeleiding Kerkenwerk is een dienst van SKW voor het verbeteren van de onderlinge samenwerking tussen o.a. kerkenraad, begeleidingscommissie en de predikant.

BKW wordt op twee manieren toegepast. Bij [BKW Basis](#) wordt in elke kerk eens per drie jaar een korte enquête gedaan onder werkers in de kerk, begeleidingscommissie(s) en kerkenraad. De nadruk ligt op de uitvoering van het kerkelijk personeelsbeleid.

Een tweede variant is [BKW Maatwerk](#). In deze dienst staat persoonlijke begeleiding centraal, op maat gemaakt voor uw situatie of vraag.

Vitaliteit

De begeleidingscommissie draagt bij aan een goede leef- en werkomgeving voor [vitaliteit](#) van de werker in de kerk.

B1.2 Ontwikkeling

Beroepsprofiel predikant

Door Predikantenvereniging | CGMV opgesteld [beroepsprofiel predikant](#). Maak ook gebruik van de [Richtlijn Takenpakket Predikant](#) voor bespreking van de werkbelasting van de predikant.

Supervisie-/coaching

SKW adviseert over supervisors en coaches op de pagina [Supervisie en Coaching](#).

B1.3 Scholing

Permanente Educatie Predikanten

NGK: [Permanente Educatie \(PE\) voor predikanten](#)

GKV: [Permanente Educatie \(PE\) voor predikanten](#)

Toolkit voor HBO theologen / kerkelijk werkers

Een [toolkit](#) voor kerkelijk werkers gelanceerd door de Christelijke Hogeschool Ede.

BIJLAGE 2: Competentieprofiel Begeleidingscommissieleden

Competenties

Selectie van leden voor de begeleidingscommissie kan het beste op basis van de volgende competenties:

- **Inlevingsvermogen:** beschikt over goede inschattingsvaardigheden en is in staat om zich in te leven in mensen en situaties. Kan vanuit de situatie en opvattingen van de predikant, kerkelijk werker, gemeente en kerkenraad / oudsten meedenken en oplossingen aandragen.
- **Effectief communiceren:** is in staat ideeën, meningen en informatie over te dragen in duidelijke taal, gebaren en non- verbale communicatie. Reageert gepast en effectief op reacties, opmerkingen en gedrag van predikant, kerkelijk werkers, gemeente- en kerkenraadsleden / oudsten.
- **Reflecteren:** spiegelt effectief verbaal en non-verbaal gedrag van predikanten, kerkelijk werkers, gemeente- en kerkenraadsleden / oudsten en anderen. Doet dit om bewustzijn van anderen te vergroten en ruimte te geven om te leren. Plaatst informatie van anderen in een groter kader en geeft hiermee ruimte voor verandering en leren.
- **Adviseren:** adviseert predikant, kerkelijk werker en kerkenraad / raad van oudsten bij het nemen van besluiten in voorkomende processen. Doet dit door het aandragen van informatie, voorstellen en oplossingsrichtingen. Evalueert en anticipeert op de gevolgen van besluiten.
- **Coachen:** ontwikkelt predikanten, kerkelijk werkers en kerkenraad / oudsten naar zelfstandig en ondernemend gedrag op het terrein van loopbaan(beleid). Helpt predikant en kerkelijk werker zichzelf te ontwikkelen. Motiveert en deelt kennis. Beïnvloedt anderen om tot afgewogen besluiten te komen. Bewaakt haalbaarheid en realiteitszin.